

L'Institut Català d'Antropologia¹

L'Institut Català d'Antropologia va néixer per la iniciativa d'un grup d'antropòlegs en constatar la necessitat d'obrir noves perspectives i formes de treball en el seu camp disciplinari. El 18 de gener de 1978 es va fer als locals de l'Institut del Teatre l'assemblea constituent de l'Institut Català d'Antropologia, en la qual es notificà una declaració programàtica, s'hi aprovaren uns estatuts i s'hi elegí la primera Junta Directiva provisional presidida pel Dr. Josep Maria Batista i Roca, que havia estat el secretari de l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya i que havia tornat feia poc temps de l'exili.

La idea s'havia anat configurant en una sèrie de discussions que un grup d'antropòlegs van tenir al llarg de l'any 1977, que van culminar el desembre d'aquell mateix any amb l'elaboració d'una declaració de principis. En aquesta es posava de manifest la necessitat, i la possibilitat en aquells moments, de depassar les estructures universitàries per impulsar i coordinar tots els estudiosos en el camp de l'antropologia, l'etnologia i disciplines afins, sentint-se hereus de l'àmplia tradició d'estudis sobre la cultura popular a Catalunya, i fent-se ressò de les noves perspectives metodològiques i teòriques sorgides en el camp de la moderna antropologia.

Les principals activitats que ha desenvolupat l'Institut Català d'Antropologia en aquests quinze anys s'han orientat en diferents direccions:

— *Recerca i crítica.* Cal destacar

aquí la formació de diferents grups de treball, els quals han dut, i estan duent, a terme projectes de recerca, i que són un nucli privilegiat en la vida de l'entitat en fomentar el treball d'equip, la discussió i l'elaboració conjunta de materials. L'ICA ha estat també el marc idoni de discussió de recerques recents, amb la convocatòria de col·loquis sobre temàtiques específiques, sessions científiques, presentació de publicacions i taules rodones.

El primer grup de treball que es va constituir el 1980 va ser el de cultura popular. El 1989 es va formar el grup d'estudis sobre el Tercer Món, i el 1988 els d'antropologia urbana i antropologia de la salut. L'any 1992 ha estat força rellevant en la formació de grups, un d'antropologia i marginació, un d'antropologia política, un d'antropologia visual i un altre d'autoreproducció social i producció de l'estranger.

— *Formació.* Fonamentalment mitjançant seminaris i conferències a càrrec de prestigiosos antropòlegs, tant del país com d'arreu; una tasca prioritària ha estat el reciclatge en camps temàtics específics tant de recerca com d'actuació professional. Aquestes activitats han permès, alhora, una puntual informació del desenvolupament científic de la disciplina i la presentació d'orientacions teòriques i metodològiques i anàlisis de casos específics novedosos en el marc de la tradició antropològica del nostre país.

S'han fet uns setanta semi-

naris i quaranta conferències, en les quals cal destacar antropòlegs tan prestigiosos com Jonathan Friedman, Olivia Harris, John Murra, Lawrence Krader, Josep R. Llobera, Pierre Bonte, Julian Pitt-Rivers, Louis Assier-Andrieu, Benjamin Onlove, Gary McDonough, Françoise Zonabend, Martine Segalen, Dominique Temple, Joao de Pina Cabral, Claude Meillassoux, Arthur Rubel, Adam Kuper, Stanley Brandes, Peter Laslett i Marlyn Strathern, entre d'altres.

— *Difusió.* Perquè és un objectiu prioritari fer conèixer els treballs realitzats pels membres de l'ICA, i també tota mena d'informació relativa a l'antropologia, les activitats dirigides a un públic més ampli (conferències, xerrades) i les publicacions (entre les quals cal destacar especialment la revista *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia* apareguda el gener de 1980), han permès donar una major projecció social a la disciplina, i una difusió dels seus interessos i àmbits d'actuació.

ALTRES ACTIVITATS

Entre les nombroses activitats fetes durant aquests quinze anys, podríem destacar-ne les següents:

— Cursos temàtics actuals d'antropologia a la península Ibèrica (1979).

— Setmana de Cinema Etnogràfic Jean Rouch (1983).

— Jornades sobre la problemàtica actual de la cultura popular a Catalunya (1983).

— Curs antropologia de l'alimentació (1990).

Seminaris de postgraduats

Per potenciar els aspectes formatius entre les activitats de l'ICA, l'any 1991 s'endegà el seminari de postgraduats. L'objectiu d'aquests seminaris és el d'oferir un marc d'exposició i discussió de les recerques que fan els llicenciats i estudiants de doctorat encaminats a la realització de tesis de llicenciatura i doctorals.

La seva periodicitat és mensual.

Col·loquis i congressos

Des de la seva constitució l'any 1978, l'ICA ha organitzat diversos col·loquis i ha participat en l'organització dels congressos d'antropologia a nivell estatal atesa la seva pertinença, com a membre fundador, a la Federació d'Associacions d'Antropologia de l'Estat Espanyol. Aquesta Federació, que agrupa les entitats d'antropologia del conjunt de l'Estat (com l'Asociación Madrileña de Antropología, l'Instituto Aragonés de Antropología i l'Asociación Canaria de Antropología, entre d'altres), convoca periòdicament congressos per facilitar la presentació dels treballs dels antropòlegs del país i la seva discussió.

Col·loquis

— I Col·loqui de l'ICA: Col·loqui sobre l'estudi de la cultura popular. Saïfores (Baix Penedès), juny de 1981.

— II Col·loqui de l'Institut Català d'Antropologia. I Jornades d'Antropologia de la Medicina. Tarragona, desembre de 1982.

— III Col·loqui de l'Institut Català d'Antropologia. L'antropologia a la societat. Barcelona, novembre de 1988.

A l'actualitat, l'ICA prepara el IV Col·loqui, que es farà a Barcelona del 26 al 30 d'abril amb el tema Migracions estrangeres i diversitat cultural.

Premis

Amb l'objectiu d'estimular la investigació antropològica a Catalunya i aconseguir un millor i més gran coneixement de la seva realitat socio-cultural, l'ICA, amb la col·laboració de la Fundació de la Caixa de Barcelona, ha convocat fins ara dos premis d'antropologia dirigits a tots aquells que tractin sobre el coneixement de les formes de vida i les relacions socials —tant de les actuals com de les

1. Acrònim: ICA.

tradicionals— que caracteritzen i defineixen la societat i la cultura a Catalunya.

El primer premi convocat l'any 1988 va ser guanyat per Xavier Roigé, i el segon premi de l'any 1990 va ser atorgat ex aequo a Susana Narotzki i Carles Feixa.

Institut Tarragonès d'Antropologia (Secció de l'ICA)

L'Institut Tarragonès d'Antropologia² és la primera secció territorial de l'ICA que s'ha constituït a Tarragona, a partir del desenvolupament del Departament d'Antropologia Cultural de la Facultat de Filosofia i Lletres. Des del 1979 s'hi han format una sèrie de postgraduats, alguns d'ells membres de l'ICA, que s'han anat agrupant al voltant del col·lectiu Arxiu d'Etnografia de Catalunya, que des de l'any 1982 publica una revista d'antropologia amb el mateix nom i que organitza un fons documental.

La nova secció, constituïda oficialment el 26 d'octubre de 1983, té com a àmbit geogràfic les comarques tarragonines.

Institut Català d'Antropologia

A l'actualitat l'ICA compta amb quatre-cents associats. Dels serveis que ofereix, a més dels seminaris i de les activitats programades, les reunions periòdiques dels grups de treball, hi ha la difusió d'un full informatiu mensual que conté informació de seminaris, congressos i premis, a més de comptar amb altres seccions com l'«oberta», els temes d'interès, biblioteca i ressenyes.

A la seu de l'ICA hi ha la Biblioteca Murra, que conté més de dos mil llibres agrupats en les seccions d'Àfrica, Amèrica Llatina, Mars del Sud, Biologia Humana, Arqueologia, Catalunya, Europa, Història, Socialisme, Psicoanàlisi, Àsia, Nord-amèrica, Desenvolupa-

ment Cultural i Antropologia, i cinquanta-set col·leccions de revistes.

Per contactar amb l'Institut Català d'Antropologia l'adreça és Urgell, 259, semisoterrani 3a, 08036 Barcelona i el telèfon, el (93) 321 22 59.